

INDEX AKADEMICKÝCH ČASOPISOV ERIH PLUS

V dňoch 5. a 6. septembra 2023 sa v nórskom Bergene uskutočnil seminár o indexe vedeckých časopisov z oblasti spoločenských a humanitných vied (SSH) ERIH PLUS.

Ak sa venujete výskumu v oblasti spoločenských a humanitných vied, možno index ERIH PLUS poznáte, a to i napriek tomu, že v súčasnosti sa na Slovensku veľmi nepoužíva. Na jeho potenciál a najnovšie smery v oblasti hodnotenia (nielen) spoločenských a humanitných vied poukázal odborný seminár v nórskom Bergene.

Zdroj: www.operas-eu.org

ERIH PLUS (<https://kanalregister.hkdir.no/publiseringsskanaler/erihplus/>) je európsky referenčný index pre spoločenské a humanitné vedy (SSH), obsahujúci bibliografické informácie o akademických časopisoch v oblasti SSH v Európe. Správcom indexu je Norwegian Directorate for Higher Education and Skills so sídlom v Bergene. Cieľom indexu je zvýšiť viditeľnosť, vyhľadateľnosť a dostupnosť spoločenských a humanitných vied. Indexované môžu byť všetky vedecké a odborné časopisy na základe splnenia požadovaných kritérií. Kontrola zaradovania časopisov je realizovaná cez sieť národných expertov. Každá krajina má svojho zástupcu, ktorý na vyžiadanie poskytuje údaje o regionálnych časopisoch.

Webová stránka indexu umožňuje používateľovi po registrácii vložiť návrh na zaradenie časopisu. Na to, aby bol časopis zaradený do indexu, musí spĺňať viaceré kritériá, ktoré však nie sú nesplniteľné

Zdroj: Facebook ERIH PLUS

(https://kanalregister.hkdir.no/publiseringskanaler/erihplus/about/criteria_for_inclusion). Medzi ne patrí hlavne pridelené ISSN, publikovanie recenzovaných článkov, uvádzanie abstraktov článkov v angličtine, požiadavky na zloženie redakčnej rady a na inštitucionálnu príslušnosť autorov. Návrh na indexovanie môže urobiť vedecký pracovník, pracovník knižnice a pod., nemusí to byť člen redakčnej rady časopisu ani organizácia vydavateľa. Stránka ďalej umožňuje vyhľadávanie indexovaných časopisov podľa rôznych kritérií vrátane krajiny.

Slovensko malo v čase konania seminára indexovaných 108 časopisov. S použitím softvéru Dimensions je možné vyhľadávať aj detaily článkov vo viac ako 10 000 časopisoch, indexovaných v ERIH PLUS.

Semináre a konferencie o indexe ERIH PLUS sa konajú spravidla každé dva roky, pozývajú sú hlavne národní experti s cieľom oboznámiť sa s aktuálnymi aktivitami. Kľúčovou témou v roku 2023 bol najnovší vývoj v oblasti hodnotenia výskumu, konkrétne predovšetkým dokument *The Agreement on Reforming Research Assessment* (ARRA, <https://coara.eu/agreement/the-agreement-full-text/>) z roku 2022. Cieľom seminára bolo identifikovať rôzne iniciatívy na zlepšenie hodnotenia výskumu a uľahčiť diskusiu medzi vedcami a výskumníkmi z celej Európy. Počas seminára vystúpili viacerí odborníci z oblasti výskumnej politiky v rámci humanitných a spoločenských vied.

Prvý deň seminára sa uskutočnila diskusia o ďalšom rozvoji indexu, úprave a upresnení kritérií na evidenciu časopisu a o úlohe národných zástupcov, ako aj o úlohe indexu ERIH PLUS a o neustálom rozvoji hodnotenia výskumu v Európe.

Na druhý deň sa stretnutia zúčastnili okrem národných zástupcov aj účastníci z nórskeho knižníc. V rámci odborného programu zaujala prednáška riaditeľky aliancie European Alliance for Social Sciences and Humanities (EASSH) Gabi Lombardovej (<https://eassh.eu/>). V prezentácii *EASSH & the Coalition For Advancing Research Assessment* predstavila alianciu a jej aktivity, ako aj prepojenie aktivít indexu ERIH PLUS s aktivitami aliancie. Zároveň priblížila podiel práce asociácie v rámci Coalition For Advancing Research Assessment (CoARA, <https://coara.eu/>).

V rámci aliancie EASSH Slovensko nemá zastúpenie, avšak v dokumente ARRA, vypracovanom CoARA, sa medzi stovkami signatárov nachádzajú aj dve inštitúcie zo Slovenska, a to Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo a Univerzita Komenského.

Gunnar Sivertsen v príspevku *Developing ERIH PLUS In Support of The European Agreement on Reforming Research Assessment* poukázal na potrebu vytvorenia väzieb medzi indexom ERIH PLUS a dokumentom ARRA, v ktorom sa spoločenské a humanitné vedy nespomínajú. Taktiež pripomenul význam diverzity a viacjazyčnosti v oblasti vedeckého publikovania a zvyšujúci sa význam kvalitatívneho hodnotenia časopisov na základe názorov komunity (community-based evaluation) na úkor rôznych kvantitatívnych ukazovateľov a metrík.

Janne Pölönen v článku *The global landscape of journals for multilingual scholarly communication* prezentoval *Helsinskú iniciatívu o multilingvizmu v akademickej komunikácii* (<https://www.helsinki-initiative.org/>). Jej podpora a uplatnenie má význam aj pre slovenskú vedeckú obec, a to hlavne v oblastiach výskumu mimo STEM disciplín.

Ing. Danica Zendulková